Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw mr. J.J.M. Uitermark
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Onze referentie
MvH/RvZ/PS/bs/ATR3913/2025-U069

Uw referentie

Datum
1 mei 2025

Onderwerp
Uitvoeringswet verordening transparantie en gerichte politieke reclame

Geachte mevrouw Uitermark,

Op 9 april 2025 is de concept *Uitvoeringswet verordening transparantie en gerichte politieke reclame* aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voorgelegd. De adviestermijn loopt tot 5 mei 2025.

Aanleiding en context

Dit wetsvoorstel bevat de uitvoering van verordening transparantie en gerichte politieke reclame. De verordening is van toepassing vanaf 10 oktober 2025. De noodzaak voor transparantie bij politieke reclames ligt in het borgen van de goede werking van de democratie op dit punt. Verder is de regelgeving ten aanzien van politieke reclame in de verschillende lidstaten momenteel ongelijksoortig. Die situatie leidt tot versnippering van de interne markt met alle nadelen van dien. Met de verordening wordt de regelgeving op dit terrein geharmoniseerd. In Nederland bevat de concept Wet op de Politieke Partijen (WPP) ook regels met betrekking tot transparantie en de werkwijze rond politieke reclames bij opdrachtgevers, uitvoerders van reclame-opdrachten en mediabedrijven. ATR heeft op 6 juli 2023 daarover geadviseerd.[1]

Inhoud

De uitvoeringswet wijst organisaties aan die een rol krijgen bij het voorgeschreven toezicht. Dat betreft de Autoriteit persoonsgegevens (AP), de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en het Commissariaat van de Media (CvdM). Het CvdM wordt aangewezen als de primaire toezichthouder en daarnaast als het nationaal contactpunt en de beheerder van het register wettelijke vertegenwoordigers, voor dienstverleners die politieke reclame aanbieden in EU, maar daar niet gevestigd zijn. De ACM wordt verantwoordelijk voor de coördinatie op nationaal niveau met

[1] ATR-advies Wet op de politieke partijen | Adviescollege toetsing regeldruk

Contact:
Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG
Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl
Tel: 070-310 86 66

betrekking tot aanbieders van tussenhandelsdiensten zoals online sociale platforms, zoekmachines en webwinkelplatforms. AP wordt verantwoordelijk voor het toezicht op de verplichtingen rond persoonsgegevens.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Het college constateert dat het nut en de noodzaak van de uitvoeringswet voldoende worden onderbouwd, niet alleen door te verwijzen naar de verplichtingen uit de verordening, maar ook door het nut en de noodzaak van de verordening zelf toe te lichten. Door burgers te informeren over wie er achter politieke reclame zit, hoe deze wordt gefinancierd, en op welke manier deze wordt gericht aan burgers, kunnen zij beter geïnformeerde keuzes maken. Formele toezichthouders en belanghebbende entiteiten (zoals wetenschappers en journalisten) kunnen dan ook gemakkelijker toezicht houden op politieke reclames. Daarnaast worden voorbeelden gegeven van uiteenlopende nationale regels, die in sommige EU-lidstaten al gelden of voorgenomen zijn.

2. Minder belastende alternatieven

De uitvoeringswet wijst alleen organisaties aan die een rol krijgen bij het toezicht. Het enige denkbare alternatief zou zijn om de diverse aspecten van het toezicht te concentreren bij één organisatie zoals het CvdM. De toelichting maakt duidelijk dat dit inefficiënt is gezien de expertise van ACM bij het markttoezicht en van AP bij de verplichtingen met betrekking tot het beschermen van de privacy. Het college ziet geen andere opties die minder belastend zijn.

3. Werkbaarheid

Uit de toelichting blijkt niet of en op welke wijze het bedrijfsleven en de politieke partijen zijn geconsulteerd als het gaat om het naleven van de verplichtingen van de verordening. Verder heeft ATR in het hierboven genoemde advies over de WPP geadviseerd om begrippen en verplichtingen te verduidelijken. Dit geldt ook voor de verplichtingen van de verordening. Voor het college is dit aanleiding voor het volgende adviespunt:

3.1 Het college adviseert om in de toelichting te verduidelijken of en hoe het bedrijfsleven en de politieke partijen zijn geconsulteerd, wat voor aandachtspunten dat heeft opgeleverd en om op basis daarvan de verplichtingen te verduidelijken.

4. Gevolgen regeldruk

Het college verwacht dat de regeldruk door het grote aantal verplichtingen voor de betrokken partijen in de verordening vrij omvangrijk zal zijn. De toelichting verwijst alleen naar het Impact Assessment (IA) van de verordening. Die kwantificeert de regeldruk maar voor een deel en dan alleen de gemiddelde regeldruk voor bepaalde soorten organisaties (opdrachtgever, uitvoerder en dergelijke). Omdat er voorafgaand aan verkiezingen een piek zal optreden aan politieke reclame-uitingen, is de structurele lastendruk lastig in kaart te brengen. Het gaat bovendien om

zowel lokale, provinciale, landelijke als Europese verkiezingen. Desalniettemin moet het mogelijk zijn om bijvoorbeeld door middel van scenario's een kwantitatief beeld te schetsen van de regeldruk, die uit de verordening voortvloeit voor de verschillende soorten organisaties. Het aantal politieke partijen, reclamebureaus, media-organisaties, et cetera kan met behulp van een "expert guess" worden ingeschat om zo tot een indicatie van de totale regeldruk te komen.

4.1 Het college adviseert om in de toelichting de regeldruk te kwantificeren conform de Rijksbrede methodiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Indienen / vaststellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris